

**OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ PENTRU ȘCOLI/SECȚII CU
PREDARE ÎN LIMBILE MINORITĂȚILOR ȘI PENTRU ROMÂNII DIN DIASPORA**
Secțiunea A. Limba și literatura română pentru școli/secții cu predare în limba maghiară
Etapa județeană
16 martie 2024
Clasa a IX-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Răspunsurile date nu vor avea titlu sau motto. Utilizarea acestora va atrage după sine descalificarea.**
- **Punctajul total este de 100 de puncte.**

Citește fiecare dintre textele date, pentru a putea răspunde la cerințele de mai jos.

A.

Calea spre firidă îi era divulgată de urmele unor degete lungi pe praful marmurei. Cei trei, disperați, uitaseră în graba lor să ștergă urmele. Prizoniera se cocoță în firidă* și începu să bată cu un creion în pătrățelele mici de marmură care căptușeau interiorul întunecos. Una din plăcuțe scoase un sunet deosebit și fata în alb descoperi astfel mica tainiță... din nefericire goală și umblată. Își continuă cercetările și în alte spații și pe alte suprafețe ale camerei. Dar cu toate strădaniile ei nu mai găsi nicio ascunzătoare. Reveni iarăși în firidă, încă o dată și încă o dată și până la urmă descoperi și cea de a doua tainiță. Tot goală ca și prima.

Prizoniera, înfierbântată de fantezii renăscute, nu căuta numai monezi sau numai intrări secrete. Căuta și documente vechi prăfuite, care să mărturisească vechimea și istoria Castelului celor două cruci. Acest gând o făcea să observe și să cerceteze spațiile neînsemnate, cele mai mici crăpături, și mai ales plăcuțele de marmură din firidă. Își petrecea o parte din vreme în fața nișei cu două tainițe. Și gândurile, gândurile cele mai îndrăznețe o bântuiau.

Ambele cuburi erau goale... Dar ușițele care închideau cuburile? În cea de a doua ușiță, în grosimea ei care dintr-o dată deveni ciudată descoperi, între două scoarțe galbene și roase, o foaie de pergament, și ea rănită de vreme. Despicătura din ușiță fusese lucrată cu multă finețe. Foile de pergament aveau parcă rolul să umple cu precizie golurile. Foaia din mijloc era plină de litere chirilice*. Dar prizoniera cunoștea atât de bine alfabetul chirilic...

Sări jos din firidă cu foile de hârtie în mână și, țopăind de bucurie, începu să i se destăinuie lui Philippe:

— Philippe, dragul meu! Cine știe peste ce comori nemaipomenite am dat aici? Vrei să ne apucăm cumiști de lucru? Încetul cu încetul...

Și prizoniera se apucă să traducă vechiul manuscris. Uitase de odihnă, de somn, de mâncare. Nu știa decât de manuscris. Cel care-l scrisese parcă n-ar fi știut bine limba... sau... Fata în alb înțelese că documentul era cifrat. Îl traduse cuvânt cu cuvânt dar sensul traducerii i se păru obscur* și neinteligibil.

— Philippe! prostuțule... Ce taină se ascunde în această hârtie? Ah, dac-ai putea să mă ajuți! Philippe, Philippe...

Prizoniera înțelese mult mai târziu că textul peste care dăduse era compus din cuvinte de bază și din cuvinte fără niciun rost. Toată strădania ei era să le deosebească pe unele de altele. În forma în care-l găsisese documentul părea absurd. Era o încâlcire supărătoare de fraze religioase. [...]

Cu cât fata în alb îl citea mai des, cu atât absurdul textului devenea mai evident. Făcu fel de fel de încercări, eliminând cuvinte, adăugind altele, schimbând ordinea rândurilor, a cuvintelor, dar nu ajunse la nici un rezultat. Atunci care putea fi cheia lui? Trebuia să aibă o cheie. Disperată începu să-l citească rar și cu voce tare lui Philippe:

— Ajută-mă, prostuțule, nu știu cum să mă descurc...

„Taina cea mare și marea nenorocire abătută pe capetele noastre ne fac să ne gândim la comoara pe care-o ascunde cine oare decât Sufletul prăpădit al nostru. Căci dacă ne ducem în cea veche cetate-a Vulturilor zisă...”

Fata în alb avu inspirația salutară să-i citească lui Philippe textul cu glas tare, parcă pentru a-și auzi și ea vocea. Philippe, smerit, o asculta cu atenție. După primele trei rânduri, prizoniera tresări... O luă de la capăt, și încă o dată, apoi sări în sus de bucurie:

— Philippe, dragul meu, am găsit! Ce simplu, ce copilăresc!

Dar Philippe nu cunoștea nicio altă limbă decât limba pisoilor, așa că nu află imediat taina fetei în alb. Un singur lucru era în puterea lui: să-și ciulească urechile. Și ascultă cucernic vocea fetei în alb și i se păru pisoifului că nu mai suna ca înainte, ci parcă altfel. Vorbirea fetei se aseamăna într-un fel cu torsul său.

Constantin Chiriță, *Cireșarii. Castelul fetei în alb* (1958)

firidă - deschizătură îngustă într-un zid

litere chirilice - litere din alfabetul slav

obscur - neclar, greu de priceput

B.

Cititul poate fi o aventură. Cititul este ca o cursă cu roller-coasterul în care surprizele și amalgamul de emoții creează combinația perfectă. Și atunci, când ai toate astea, cum să nu prețuiești cartea? Cum să n-o îngrijești și să n-o păstrezi la loc de cinste? Cartea adună trăirile și gândurile celui care-i dă viață – autorul ei. Apoi își dă întâlnire cu traducători, redactori, graficieni, tipografi, librari... Drumul este atât de lung...

Vorbim astăzi despre traducători, pentru că este ziua lor!

Vorbim despre oamenii care țes poveștile în limba în care visează, dându-le viață după propriile simțiri.

Îmi permit să spun că o carte are doi creatori – scriitorul și traducătorul.

Viața fiecărei cărți stă în mâinile traducătorului și doar el este capabil să citească în sufletul scriitorului fără a-l fi întâlnit, poate, vreodată. El este cel care scrijelește fiecare cuvânt, dându-i rost și greutate.

Traducătorul este voiajorul care poposește mereu pe un alt tărâm. El scrie și rescrie, așterne pagini, le recitește și simte nevoia s-o ia de la capăt, înarmându-se cu răbdare, disciplină, perseverență și... o doză mare de PASIUNE.

Fără traducători, omenirea nu i-ar fi cunoscut pe marii autori ai lumii, nu-i așa?

I-am invitat la confesiuni pe câțiva dintre traducătorii noștri și le mulțumim nespus că au acceptat invitația de a ne spune câteva cuvinte despre ce înseamnă pentru ei A FI TRADUCĂTOR.

„Pentru mine, a fi traducător înseamnă a avea acces, prin fiecare carte tradusă, la o lume complet nouă în care trebuie să pășești nu ca un simplu vizitator, ci înarmat cu niște instrumente care te vor ajuta să o descrii cât mai bine cititorului: inspirație, creativitate, răbdare, bagaj de cunoștințe, capacitate de efort prelungit, răbdare din nou, inspirație din nou :), curiozitate și plăcerea de a dezlega rebusuri”.

(Cătălin Georgescu)

„Este adevărat că un bun scriitor care cunoaște temeinic o limbă străină are șanse mari să fie un traducător reușit, fiindcă o cunoaștere profundă, personală, a limbii în care traduci, este mult mai importantă decât cunoașterea limbii sursă, din care traduci. În același timp, este adevărat că mulți traducători iscușiți nu au darul scrierii creative – ei sunt, însă, artizani ai cuvântului. Pentru acest meseriaș și artist, pe care l-am putea asemui cu *anluminatorul*, artizanul responsabil cu ornarea manuscriselor medievale, oportunitatea de a traduce un text este aceea de a deveni coautor. Prin aceasta, traducătorul devine scriitor, nu puțin lucru pentru acei traducători, printre care mă număr, care, poate, nu au altă speranță de a își vedea numele pe coperta unei cărți.[...]”

(Ștefan Mălaimare)

Traducătorul – țesător de povești în limba în care visează de Roxana Geantă (30 septembrie 2021)

<https://corintjunior.ro/>

Subiectul I

(30 de puncte)

Răspunde, pe foaia de concurs, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează sensul contextual pentru fiecare dintre cuvintele subliniate în textul *Traducătorul – țesător de povești în limba în care visează* de Roxana Geantă . **5 puncte**
2. Menționează, pe baza textului A, un motiv pentru care fata în alb uită să se odihnească și să mănânce. **5 puncte**
3. Explică, valorificând informațiile din textul A, folosirea interogațiilor în replicile fetei în alb. **5 puncte**
4. Prezintă relația dintre fata în alb și Phillipe așa cum se deduce din textul *Cireșarii. Castelul fetei în alb* de Constantin Chiriță. **5 puncte**

5. Susține-ți opinia despre semnificația următoarei secvențe din textul B: *Cititul poate fi o aventură. Cititul este ca o cursă cu roller-coasterul în care surprizele și amalgamul de emoții creează combinația perfectă.* **5 puncte**

Notă

Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru **conținut**, vei primi 25 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea **(35 de puncte)**

Redactează o pagină de jurnal de 100 – 150 de cuvinte, în care să prezinți dorința de a descoperi un mister, prezentând un moment semnificativ din experiența ta.

În textul tău, vei insera o secvență descriptivă, relevantă pentru tema precizată.

Data redactării jurnalului este 16 martie 2024.

Notă

Pentru **conținut**, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea **(35 de puncte)**

Scrie un eseu structurat, de minimum 300 de cuvinte, despre modul în care *textul scris influențează viața oricărui tip de cititor.*

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- precizarea modului în care *textul scris influențează viața oricărui tip de cititor*;
- evidențierea modului precizat, prin referire la textele date;
- exemplificarea cu un alt text literar/nonliterar în care se regăsește aceeași idee;
- corelarea unei valori transmise în unul dintre cele două texte date cu o valoare importantă pentru tine;
- valorificarea experienței personale pe tema dată.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi 30 de puncte, iar pentru **redactare**, vei primi 5 puncte (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Notă

Respectarea, în eseu, a ordinii cerințelor nu este obligatorie.

Punctajul pentru redactare se acordă numai dacă eseul are minimum 300 de cuvinte.

Inserarea de citate critice necomentate sau nerelevante pentru tema dată atrage după sine neacordarea punctajului maxim.